

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. St. Peter perg. 113

Straßburg, [2. Hälfte des 13. Jh., 1. Hälfte des 14. Jh., 15. Jh.]

Krankenritus

[urn:nbn:de:bsz:31-28515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-28515)

A De communione infirmi.

Ad communicandū infirmū uadat pre
 latus uel ille cui inuixerit indutus ca
 misia ⁊ sup pellicio cum stola deferens
 corpus dñi reuerent̄ in calice cooperto pate
 na ⁊ mapula munda p̄cedentibz duobz ce
 roferariis insup pellicis ⁊ duobz aliis
 siue sup pellicis quoz unus portet later
 nā cū lumine ⁊ nolam pulsando eā ⁊ alius
 aqm̄ benedictā ⁊ ampullas cum uino ⁊ aq̄
 De ministris ⁊ aliis necessariis h̄t pui
 dere sacrista. Cum aut̄ puenierit ad in
 firmū dicat sacerdos. Pax huic domui. Et
 respondeatur ab aliis. Et om̄ibz h̄itantibz
 mea. Deinde dicat. ā. Aspices me. Et aspi
 gat eū aq̄ b̄ndcā. Deinde dicat. v̄. Saluū
 fac seruū tuū. ⁊. vs̄ m̄s sp̄antem in te. v̄.
 Mitte ei dñe auxiliū de sc̄o. ⁊. Et desyon
 tuere eū. v̄. Nichil p̄ficiat inimicus in eo

R. Et filius iniquitatis n̄ apponat nocere
ei. **V.** Alto ei dñe turris fortitudinis. **R.**
A facie inimici. **V.** Dñe exaudi oronē meā.
R. Et clamor n̄s ad te ueniat. **V.** n̄s uob̄ cū

R. Et cum spū tuo. **Oremus. oratio.**
Dñs infirmitatis humane singulare
presidiū auxiliū tuū sup infirmū nr̄m
ostende uirtutem ut ope m̄ie tue ad
iutus ecclie tue sc̄e incolumis repre
sentari mereatur. **Pr̄p̄m.** Deinde dicat
infirmus. Confiteor r̄ c̄. Et absoluat
a sacerdote dicente. Misereat r̄ c̄. Et abso
lutionē r̄ c̄. Deīn. p̄posita s̄ eucharistia
q̄rat ab eo sacerdos. Credis qd̄ h̄ sit salua x̄
tor mundi. Et x̄ns sic porrigat ei eu
charistia. dicens. Corpus dñi nr̄i ihu x̄.
custodiat te r̄ p̄ducet ad uitā et̄nā amen.
postea abluat digitos. Et det ei ablutio
nem. Quo sc̄o dicat. v̄n̄s uob̄ cū. R. Et cū

spū tuo. *Oremus.* *Oratio.*

Exaudi nos dñe scē pater om̄p̄e
eterne d̄s ⁊ m̄tē dignare sc̄m
angl̄m tuum de celis qui custodiat fo
ueat p̄tegat uisitet ⁊ defendat om̄s h̄i
tantes in hoc habitaculo. *P̄ x̄pm̄ dñm̄*
Post h̄ reuertant̄ ad sacristam ordine quo
uenerunt nola t̄m̄ pulset̄ nisi forte in casu
corpus dñi ⁊ t̄ngēt reportari. *De extrema*

Ad unguendū infirmū *unctione.*
pulsetur signum cum campana t̄m̄
qua solet pulsari p̄mum signū ad horas
aliqūntulū t̄m̄ p̄lixius q̄m̄ p̄mum signum
horar̄. Et sc̄o modico inter uallo ites pul
setur cum eadem campana. s̄ aliqūntulum
p̄lixius q̄m̄ p̄us. *Sacrista uō int̄m̄ p̄uide*
at de fr̄ibz qui aquam b̄ndicām ⁊ cereos ⁊
lātnam ⁊ crucem deferent. Et fr̄ibz inchoz
uenientibz p̄lato uel illo t̄m̄ m̄unxerit

inducto sup pellicio cum stola. pcedant ad in-
firmariam pcedente aqua bñdca ⁊ duobz ce-
roferariis in sup pellicio deinde latia cū
lumine s̄b seq̄te cruce. Post cruce seq̄tur
sacrista. qui oleum sc̄m portet qd̄ semp̄ sit ī
sacristia ⁊ annuntianū renouet. portet ⁊
stippas uel pannū lineū ad detergendum
uncturā. Postea qui facit offic̄m. deinde
seq̄tur ouentus eo ordie quo itur ad capl.
Tum aut̄ puenit ad infirmū qui agit offic̄m
dicat aliquitū alie. Pax huic domui. Et
ouentus ⁊ indeat. Et om̄ibz h̄itantibz in
ca. Postea aspgat infirmū aqua bñdca.
de inde dicat. Dñs uob̄ cū. Oremus oīo

Dñe d̄s qui p̄ apl̄m tuum iacobū
locutus es dicens infirmatur
quis in uobis inducat p̄bros ecclie et
orient sup eum ungentes eum oleo sc̄o
in nomine domini ⁊ oīo fidei salua

87
bit infirmum ⁊ alleviabit eum dñs ⁊.
si in peccatis sit dimittent ei q̄s dñe re-
demptor n̄r gr̄a sp̄s sc̄i cura languores
istius infirmi ⁊ sana ei uulnera ac di-
mitte p̄c̄a atq; cunctos dolores cordis ⁊
corpis ab eo ex pelle ⁊ plenam ei inte-
rius ex teriusq; sanitatem misericōditer
redde ut ope miē tue restitutus ⁊ sa-
natus ad pristina reparetur officia. P.

Hac orōne finita ⁊ s̄so. amen. infirmus
ad infirmationē illius qui facit officium
humilit̄ roget p̄latum ⁊ ceteros qui astant
ut si q̄d erga eos deliq̄d ei dimittant. Et
illo qui facit offic̄m s̄nte ex p̄te fr̄m q; ei
totum remittant. **D**icat infirmus. Con-
fiteor ⁊ c̄. vel si illud d̄c̄ nequiverit tun-
dens pectus suum si cōmede pot̄it dicat.
Mea culpa de omnib; pecc̄is meis. Et dicat
ei uentū. **M**isereatur tui om̄p̄e d̄s ⁊ c̄.

Postea p̄latus siue faciat offc̄m siue n̄ dicat
Absolutionē r̄ rem. r̄ c̄. Si uō p̄latus absēs
fuit ille qui facit offc̄m faciat absolutionē
p̄dcaz. Qd̄ si p̄latus fuit inungend' ip̄e s̄it
roget fr̄es ut ei dimittāt si qd̄ erga eos de
licq̄d r̄ illo qui facit offc̄m p̄nte ut s̄ di
cat p̄latus. Confiteor r̄ c̄. r̄ uentus sub
iungat. Misereatur r̄ c̄. Et qui facit offc̄m
dicat. Absolutionē r̄ c̄. Postmod' fr̄es hu
militer rogent eū ut ip̄e r̄ dimittat eis
quicq̄d erga eū deliquerit. Quo remittēte
petant r̄ ab eo absolutionē r̄ dicant. Con
fiteor r̄ c̄. r̄ ip̄e s̄iungat. Misereat. r̄ c̄. r̄.
Absolutionē r̄ c̄. Si aut' p̄latus infirmita
te impediēte loqui nequuerit seruet'
circa eum illud solum qd̄ circa alios sup
ius est notatum. Hīs expeditis qui facit
offc̄m osseāt in firmo crucem ad osculand'
Quo sc̄o et cruce reddita qui facit offc̄m

88
incipiat. *ā.* Incipet orō. Et ps̄m. *dn̄e* ne in
furore ⁊ uentus stando p̄sequat̄ ip̄m ⁊ re
liquos p̄s p̄nales t̄minando q̄libet p̄
Gla patri. *Hum ā.* In dicunt̄ accedat sacer
dos ad infirmū ⁊ uningat eum oleo sc̄o
cum pollice faciendo crucem. *In oculis.*
In auribz. *In naribz.* *In ore clauso ex te*
tuis. *In utrisq; manibz ex pansis int̄ius*
⁊ In utrisq; pedibz sup̄ius dicens.

Per istam unctionem ⁊ suā sc̄am
ac p̄ssimam miām indulgeat
tibi d̄s quicq̄ deliquisti p̄uisum.
Et s̄l̄r dicat. *Quicq̄ deliquisti. p̄ au*
ditum. p̄ odoratum. p̄ gustum. p̄ tac
tum. p̄ gressum. Semp̄ repetendo p̄ istā
unctionem. ⁊ c̄. Quociens uō dicitur:
P̄ istam unctionē. ⁊ c̄. det̄gatur unctu
ta ab aliquo fr̄e cui sacrista inuenerit.
⁊ mittent̄ stuppe uel panni inqualibz

dectione. Quos postea sacrista oburens ci-
neres in piscinam piciat. **P**acta unctio-
ne sacerdos abluat pollicem cum sale et
aqua in uase mundo et tergat eum manu
tergio ab hoc ibidem a sacrista parato et
ipsa ablutio picietur in piscinam. finitio
ipsa subiungatur. **A**n. Intra orem nostram in con-
spectu tuo inclina aurem tuam ad preces
nostras domine. **P**ostea dicat sacerdos ali-
quod aliter sine nota. **P**ater noster. **E**t uen-
tus silentium dicat ipse. **Q**uo finito dicat
sacerdos aliter ut scilicet. **E**t nenos inducas
in te. **R.** **S.** libera nos a malo. **V.**
Saluum fac seruum tuum. **R.** **D**ominus meus. **S**perabo in te.
V. **M**itte ei domine auxilium de sancto. **E**t de syon
tuere eum. **V.** **N**ihil proficiat inimicus in
eo. **R.** **E**t si in. **V.** **A**p. no. ei. **V.** **E**sto ei domine
auxilium. **R.** **A** facie tua. **D**omine exaudi orationem meam.
R. **E**t clamor meus ad te ue. **D**ominus uobiscum.

89
Et cum spū tuo. **Oramus. Oratio.**

Dōs onīps deus ut sicut famulo tuo
ezechie ter qui nos annos aduitā
donasti ita ⁊ hunc famulum tuum.
alecto egritudinis tua potencia erigat
ad salutem. **Pro xp̄m dñm. Oramus. orō.**

Respice dñe famulum tuū infirmi
tate sui corporis laborantem ⁊ animā
refoue quā creasti ut castigationibz
emendata ⁊ timore se sentiat tua medi
cina saluatam. **Pro xp̄m. Oramus. orō.**

Deus qui facture tue semp pio
dominatis affectu inclina au
rem tuam supplicatōibz nr̄is ⁊ famu
lum tuum ex aduersa ualitudine
corporis laborantem placatus respice
⁊ uisita in salutari tuo ⁊ celestis gr̄e
p̄ia ei medicinā. **Pro xp̄m. Oramus. orō.**

Dōs infirmitatis humane singulariter

presidium auxiliū tuū sup infirmum
nr̄m ostende uirtutem ut ope m̄ie tue
adiutus ecclie tue sc̄e in columnis repre
sentari mereatur *Pr̄p̄m. Oremus. Oratio.*

Deus qui humano generi ⁊ salutis
remedium ⁊ uitę eterne premia
d̄tulisti ⁊ serua famulo tuo tuarū dona
uirtutum ⁊ concede ut medelam tuam
non solum in corpe s; etiam in anima

Usentiatur. *Pr̄p̄m. Oremus oratio*
uirtutum celestium d̄s qui ab hu
manis corpib; omnem languorem ⁊ om
nem infirmitatem precepti tui potesta
te de pellis ad esto ꝓpicius huic famu
lo tuo ut fugatis infirmitatib; ⁊ uirib;
receptis nomen sc̄m tuum instaurata
ꝓtinuis sanitate benedicat. *Pr̄p̄m. Orem.*

Dñe sc̄e pater om̄ipe eterne d̄s *oratio*
qui fragilitatem humane condi

tionis infusa uirtutis tue dignatione
 & firmas ut salutaribus remediis corpora
 nostra & membra uegetentur super hunc fa-
 mulum tuum propitius intende ut omni
 necessitate corporis infirmitatis exclu-
 sa gratia in eo pristinae sanitatis profecta te
 pareatur. Per Christum. Deinde qui facit officium
 faciat absolutionem infirmo sub hac for-
 ma. **Absolutione.**

Dominus ihesus christus qui dixit di-
 scipulis suis que cumque liga-
 ueritis super terram erunt ligata &
 in celis & que cumque solueritis super
 terram erunt soluta & in celis de
 quorum numero quia uis indignos
 nos esse uoluit ipse te absoluat per
 ministerium nostrum ab omnibus pec-
 catis tuis que cumque cogitatione uel
 locutione atque operatione negligent

ad regna
celoz.

egisti atq; anexib; p̄coꝝ tuoz absolutū
p̄ducere dignetur. Qui uiuit ⁊ regnat
cum deo patre in unitate sp̄s sc̄i deus p̄
om̄ia sc̄la sc̄loꝝ amen. Expletis orōni
b; ⁊ dicta absolutione si tunc nō est con
municandus infirmus dicat sacerdos.
Dñs uob̄cum. Memus orō. Exaudi nos
dñe sc̄e ⁊ c. vt s̄ in cōione. Post mod̄ asp̄
so infirmo aqua b̄ndicta relinq̄tur ibi
crux ⁊ collocetur ita q; infirmus possit
crucifixum respicere. Et sic egredientib; fr̄ib;
sacerdos ⁊ ministri ad sacristiā reuertantur.
Qd̄ si cōicandus fuit finitis p̄s int̄m dum
orōnes dicuntur exeat sacerdos aliquis cui
cantor inuenerit ⁊ cum duob; cerofetariis
⁊ aliq̄ deferente nolam deferat cōionem
⁊ sc̄a absolutione p̄dca. qui fecit unctiois
offic̄m p̄posita s̄ eucharistia cōicet eum
sc̄m mod̄ sup̄ notatum in cōione. Quo f̄o

dicat. *Dñs nobiscū. Vrem. ozo. Exaudi nos d.*
 Post mod̄ a ipso infirmo ad bñdca egredi
 ant̄ ut sup̄ fr̄s. Si ante qm̄ t̄minetur offc̄m
 unctionis f̄em̄ mori c̄gerit statim̄ hec̄ cū
 fuit̄ dephensum̄ inmissis om̄ibz̄ incipiat̄
 om̄endatio. Sub uenite sic̄ infra notatū ē

Qum̄ f̄̄ penitus *De transitu fratris.*
 mori appinquerit crebris actibz̄
 pulsetur tabula in claustr̄o in aliis locis
 si nec̄e fuit̄. Et statim̄ fr̄s ubi cūqz̄ fuit̄
 accurrant om̄s ad mouentē dicentes. *Ma-*
do uideū. tam alte ut possit̄ audiri repe-
tendo illud quo usqz̄ ad infirmū puenierit
 Et si nox fuit̄ p̄uideat sacrista q̄ candele
 accendant̄ in uia qua itur ad firmariam
 custodes tñ̄ remaneant in eccl̄a. in dormi-
 torio ⁊ in claustr̄o si nec̄e fuit̄. Sacrista
 aut̄ de ferat̄ plato stolam ⁊ collectariū ⁊
 mittat̄ fr̄s qui de ferant̄ crucē nisi ibi